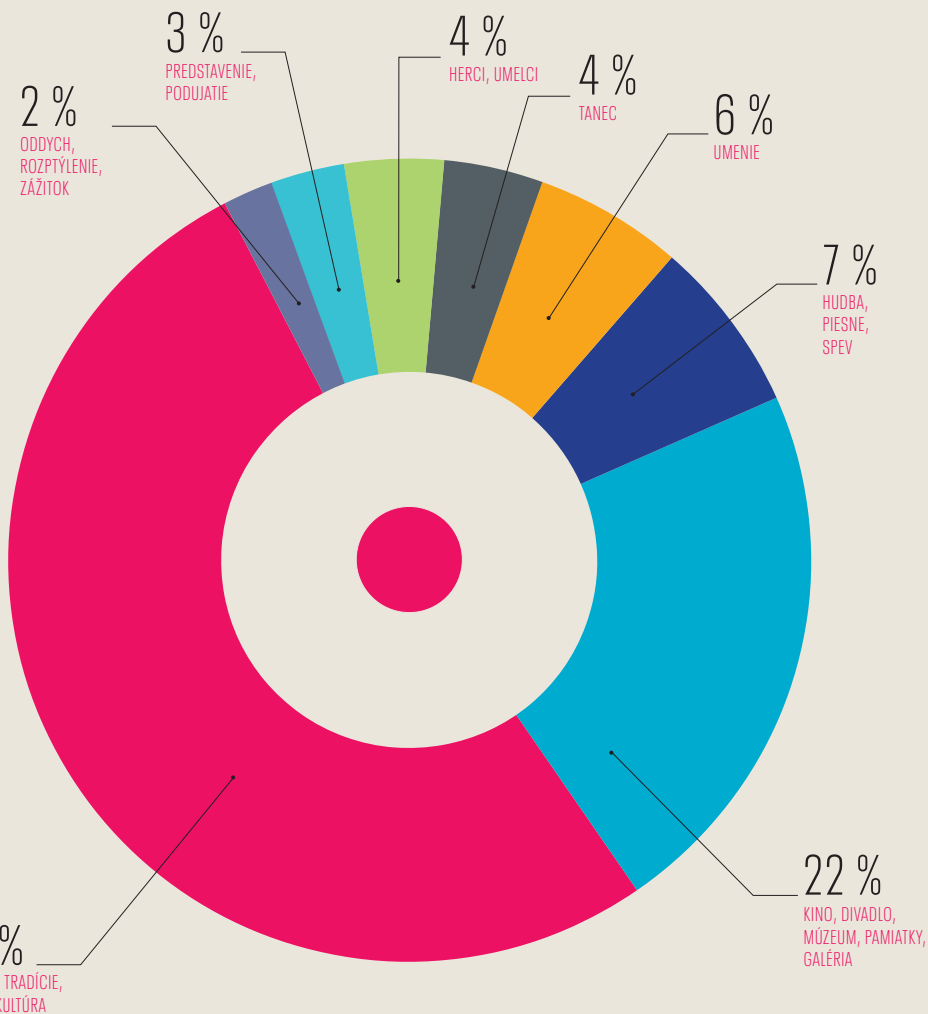


STD

DEFINOVANIE
POJMU
SLOVENSKÁ
KULTÚRA
POĎA
OBYVATEĽOV
SR



SŪČASNĀ TEATROLŌGIA A DIVADLO

MEDZINÁRODNĀ
VEDECKĀ
KONFERENCIA

Vzťah divadelnej vedy,
vzdelávania a scénického
umenia v 21. storočí

Akadémia umení
v Banskej Bystrici

30. 11. A 1. 12. 2018



SŪČASNĀ MEDZINÁRODNÁ
VEDECKÁ
KONFERENCIA
TEATROLÓGIA
A DIVADLO

Vzťah divadelnej vedy,
vzdelávania a scénického
umenia v 21. storočí

15. ročník medzinárodnej
Banskobystrickej teatrologickej
konferencie

30. 11. — 1. 12. 2018

15. ročník konferencie je venovaný dlhoročnému pedagógovi, divadelnému kritikovi a historikovi PhDr. Andrejovi Maťašíkovi, PhD. pri príležitosti jeho nedožitých 65. narodenín, pretože bol neúnavným zástancom, propagátorom a vykonávateľom myšlienky konferencie.

ORGANIZÁTOR

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ
AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

ROKOVACIE JAZYKY

SLOVENSKÝ, ANGLICKÝ,
POLSKÝ, SRBSKÝ

VEDECKÝ A PROGRAMOVÝ VÝBOR

prof. JAN VEDRAL, PhD.
prof. PhDr. OLIVER BAKOŠ, CSc.
doc. MATÚŠ OĽHA, PhD.
Mgr. art. KATARÍNA BURDOVÁ Ph.D.
PhDr. ELENA KNOPOVÁ, PhD.

ORGANIZAČNÝ VÝBOR

PhDr. SILVIA KOVÁČIKOVÁ, ArtD.
Mgr. INGRID DOBIŠOVÁ
Mgr. MILAN ZVADA
Mgr. art. SANDRA POLOVKOVÁ
Mgr. art. PETRA KOVALČIKOVÁ

AKO HLAVNÝ PARTNER
PODPORIL Z VEREJNÝCH ZDROJOV
FOND NA PODPORU UMENIA

u. fond
na podporu
umenia

PROGRAM

PIA

30. 11.

8:30 — 9:45 **Registrácia účastníkov**

9:45 — 10:00 **Privítanie účastníkov**

MATÚŠ OLHA

PROREKTOR PRE ROZVOJ, INVESTIČNÚ A PROJEKTOVÚ ČINNOSŤ

JAN VEDRAL

VEDECKÝ GARANT KONFERENCIE

10:00 — 11:00 **Andrej Maťašík - pedagóg, divadelný kritik a historik**

BLOK VEDIE MICHAL BABIAK

**Andrej Maťašík - kritik s divadelnou praxou I.
(roky 1971 — 1998)**

MILOŠ MISTRÍK

ÚSTAV DIVADELNEJ A FILMOVEJ VEDY CENTRA VIED O UMENÍ SAV

**Andrej Maťašík - kritik s pedagogickou praxou II.
(roky 1999 — 2017)**

ELENA KNOPOVÁ

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI,

ÚSTAV DIVADELNEJ A FILMOVEJ VEDY CENTRA VIED O UMENÍ SAV

**Andrej Maťašík na cestách medzi Borinkou
a Banskou Bystricou**

MATÚŠ OLHA

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

11:00 — 11:20 **Krátka prestávka**

11:20 — 13.00 BLOK VEDIE MILOŠ MISTRÍK

**Teatrológia a dramaturgia:
logos a obraz v premýšľaní o divadle**

JAN VEDRAL

DAMU PRAHA, DIVADLO NA VINOHRADĚCH, FAKULTA DRAMATICKÝCH
UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Radostná divadelná veda o všetkom a o ničom**MICHAL BABIAK**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE,
FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI**Obmedzenia vedeckého pojmu vo vzťahu k umeniu podľa T. W. Adorna****OLIVER BAKOŠ**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE,
FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI**Divadelná veda a snaha o poznanie****VLATKO ILIČ**

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ — UNIVERZITA UMENIA V BELEHRADE

Disciplína chaosu**LUCIA REPAŠSKÁ**KABINET PRO VÝZKUM DIVADLA A DRAMATU,
DIVADELNÍ FAKULTA JAMU V BRNE**Diskusia****13.30 — 14.30 Obedná prestávka****14.30 — 17:30 BLOK VEDIE ELENA KNOPOVÁ****Bauhaus v 21. storočí****JAROSLAV DAUBRAVA**FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI,
ŠTÁTNE DIVADLO KOŠICE**Prešovská škola - laboratórium Karola Horáka ako výchova umením a k umeniu****PETER HIMIČ**FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI,
ŠTÁTNE DIVADLO KOŠICE**Fenomén divadla „The Change“ v Novom Sade****VESNA KRČMAR**

AKADÉMIA UMENÍ - UNIVERZITA V NOVOM SADE

Projekt mobilnej umeleckej tvorby: úspechy a výzvy varšavského Divadla Baj v rokoch 2015 - 2017**ANDRIY SENDETSKYI**

CENTRUM KULTÚRNYCH A UMELECKÝCH INICIATÍV, LVOV

16:00 — 16:20 Krátka prestávka**Seniorský divák a súčasné divadlo****VIERA BARTKOVÁ**

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Fenomény súčasného nezávislého divadla na Slovensku**MIROSLAV BALLAY**

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

Divadelné rozprávanie o dejinách ako spôsob formovania historického vedomia**MARTIN TIMKO**

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Diskusia**18:00****Večera****19:00****Divadelné predstavenie****ALESSANDRO BARICCO: Legenda 1900 (monodráma)**RÉŽIA: JANA OVŠONKOVÁ, ÚČINKUJE: ŠTEFAN PALFI,
DIVADELNÉ ŠTÚDIO AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

PRO GRAM SO 1.12.

8:30 — 9:15 **Registrácia účastníkov**

9:30 — 12:30 **Separátna časť venovaná doktorandom**
BLOK VEDIE JAN VEDRAL

Le théâtre

JAKUB MUDRÁK

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

**Tvorba pre deti a mládež v profesionálnom divadle
v Trnave – história a súčasnosť**

LUCIA MIHÁLOVÁ

ÚSTAV DIVADELNEJ A FILMOVEJ VEDY CENTRA VIED O UMENÍ SAV

**Vzdelávacie projekty ako súčasť dramaturgickej
koncepce v nezávislom divadle**

ZUZANA TIMČÍKOVÁ

ÚSTAV DIVADELNEJ A FILMOVEJ VEDY CENTRA VIED O UMENÍ SAV

10:30 — 10:50 **Krátka prestávka**

Divadelné umenie ako nástroj rozvoja občianskej identity

SANDRA POLOVKOVÁ

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

(ne)Umelecký kontext tvorby hereckej postavy

MAREK ROZKOŠ

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADEMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Katégória času v intermediálnom divadle

VIKTÓRIA OROSZOVÁ

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Diskusia

12:30 — 13:30 **Obedná prestávka**

13:30 — 16:30 BLOK VEDIE MATÚŠ OLHA

Vzdelávanie divadlom v Poľsku – druhý cyklus

DOROTA FOX — ANETA GLOWACKA

INŠTITÚT KULTÚRNYCH A INTERDISCIPLINÁRNYCH ŠTÚDIÍ,
FILOZOFICKÁ FAKULTA SLIEZSKEJ UNIVERZITY V KATOVICIACH

**Možnosti tvorivej dramatiky v procese vzdelávania
k trvalej udržateľnosti**

IVANA IGNJATOV POPOVIĆ

VYSOKÁ ŠKOLA APLIKOVANÝCH ŠTÚDIÍ PREDŠKOLSKEJ VÝCHOVY
V NOVOM SADE

**Divadlo a vzdelávanie / Divadlo v školách /
Vzdelávanie divadlom**

JERZY BIELUNAS

AKADÉMIA DIVADELNÉHO UMENIA S. WYSPIAŃSKEHO V KRAKOVE
(POBOČKA VO VROCLAVE)

**Autorské divadlo na základných umeleckých
školách – cesta k pochopeniu drámy mladosti**

ZUZANA SPODNIAKOVÁ

ÚSTAV DIVADELNEJ A FILMOVEJ VEDY CENTRA VIED O UMENÍ SAV

14:50 — 15:00 **Krátka prestávka**

Stanislavskij je mŕtvy – nech žije Stanislavskij!

TOMÁŠ MISCHURA

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Od súčiastok k stroju. Je potrebné čítať manuál?

SOŇA KOČANOVÁ

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

**Postavenie techniky reči v súčasnej divadelnej tvorbe
na Slovensku**

RICHARD SANITRA

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Diskusia

16:30

Záver konferencie

AB STR AKTY

Andrej Maťašík — kritik s divadelnou praxou I. (roky 1971 — 1998)

prof. PhDr. MILOŠ MISTRÍK, DrSc. |

ABSTRAKT: Andrej Maťašík bol známy ako divadelný kritik, publicista, historik, pedagóg, organizátor. Menej sú známe jeho aktivity priamo v divadle už od študentských čias. Začínal hereckým vystúpením na VŠMU, krátko pôsobil v ochotníckom súbore, bol dramaturgom divadla PKO v Bratislave, aj Divadla pre deti a mládež v Trnave. Referát sa tieto aktivity pokúsi zmapovať.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ANDREJ MAŤAŠÍK | VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMENÍ | DIVADLO PRE DETI A MLÁDEŽ V TRNAVE

Andrej Maťašík — kritik s pedagogickou praxou II. (roky 1999 — 2017)

PhDr. ELENA KNOPOVÁ, PhD. |

ABSTRAKT: Andrej Maťašík bol divadelný kritik a historik, ktorý sa tiež venoval takmer 20 rokov pedagogickej praxi. Bol zástancom komplexnej prípravy adeptov pre divadelnú prax: divadelný vedec či dramaturg musia mať priamu skúsenosť s celým inscenačným procesom a divadelným chodom; herec či re-

žisér musia ovládať divadelné dejiny, teóriu, metodológiu a byť schopní poučene formulovať vlastné myšlienky. Okrem toho nesmú stratiť kontakt s dobou, v ktorej žijú a ktorá určuje smerovanie umeleckých pohybov v divadelnej tvorbe. Bol zástancom hĺbkového a kontextového osvojenia si vedomostí (tiež ich uchovávanía a prístupňovania), ktoré následne umožnia oživovanie tradície i rozvíjanie nových experimentov, a to aj na poli divadelnej vedy a písania o divadle. Príspevok priblíži viacero realizovaných projektov aj dosiaľ v celku nenaplnených zámerov a koncepcií, ktoré A. Maťašík inicioval na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ANDREJ MAĽAŠÍK | KREATÍVNE VZDELÁVANIE | VZDELÁVANIE NA VYSOKÝCH UMELECKÝCH ŠKOLÁCH | SÚČASNÁ TEATROLÓGIA | DIVADELNÁ PRAX A TEÓRIA

Andrej Maťašík na cestách medzi Borinkou a Banskou Bystricou

doc. Mgr. art. MATÚŠ OLHA, PhD.

ABSTRAKT: V príspevku sa autor venuje zásadnému významu osobnosti Andreja Maťašíka pri vzniku a formovaní Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ANDREJ MAĽAŠÍK | FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ | AKADÉMIA UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Teatrológia a dramaturgia: logos a obraz v premýšľaní o divadle

prof. MgA. JAN VEDRAL, PhD.

ABSTRAKT: Teoretizujúce dramaturgické myslenie o divadle sa v súčasnom diskurze dostáva stále viac do napätia, ba protikladu, s teoretizujúcou teatrológiou. Základný spis, špecializujúci českú (a slovenskú) teatrológiu v oblasti estetiky – Zichova Estetika dramatického umění – má podtitul Teoretická dramaturgie. Zich sám ako tvorivý typ spája múzické s exaktne vedeckým.

V päťdesiatych rokoch však dochádza k „odluke“ teatrológie a dramaturgie nielen v odbornom diskurze, ale aj na úrovni vysokoškolského štúdia. Každá ďalšia nastupujúca generácia teatrológov a dramaturgov tento rozpor skôr zosilňuje. V príspevku sa autor bude zaoberať rozdielmi oboch prístupov k scénickému a dramatickému dielu. Spomenutá bude aj činnosť A. Maťašíka, ktorý takmer osvietenecky zlučoval obidva aspekty teoretického premýšľania o divadle.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DRAMATURGIA | TEÓRIA DRÁMY, ESTETIKA | TEATROLÓGIA | PERFORMATIKA | MEDIÁLNE VEDY | PEDAGOGIKA | ANDREJ MAĽAŠÍK

Radostná divadelná veda o všetkom a o ničom

doc. PhDr. MICHAL BABIAK, Mr.

ABSTRAKT: Príspevok sa zameriava na možnosti teatrologického vyjadrenia problematiky súčasného divadla. V situácii postmodernej plurality poetík, estetik, skepsy a viery v tzv. veľké narácie či plurality výrazových prostriedkov má teatrológia možnosť dvoch ciest:

1. vypracovať jednotnú metodológiu, jednotný systém reflexie, korpus problematiky, ktorý by jej umožnil prezentáciu poznatkov, prekračujúcich rámec jedného nazeraného fenoménu; 2. že sa bude hýbať v množstve singulárnych výskumov a syntéz bez nároku na elementárne zovšeobecnenie.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: POSTMODERNA | VEDA | SÚČASNÁ TEATROLÓGIA | PLURALITA | PREKONANIE PLURALITY

Obmedzenia vedeckého pojmu vo vzťahu k umeniu podľa T. W. Adorna

prof. PhDr. OLIVER BAKOŠ, CSc.

ABSTRAKT: Napriek presvedčeniu o neobmedzených možnostiach vedeckého pojmu v oblasti umenia, z ktorého vychádzali klasické estetické koncepcie, vedecký pojem aplikovaný na oblasť umenia naráža na svoje prirodzené hranice. Na celý rad týchto aspektov vo vzťahu pojmu a umenia, teda aj na možnosti teórie vo vzťahu k umeniu, poukazuje T. W. Adorno vo svojom diele *Estetická*

teória. Estetický prístup k umeniu podľa jeho presvedčenia preto nie je nikdy možné redukovať na bezprostredný poznávací vzťah.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: POJEM | UMENIE | ESTETIKA | FILOZOFIA

Divadelná veda a snaha o poznanie

doc. VLATKO ILIĆ, PhD

ABSTRAKT: V posledných desaťročiach môžeme často sledovať prieniky medzi divadelnou vedou, t. j. teóriou a praxou scénických umení. Bez ohľadu na zložité vzťahy medzi týmito aktivitami – v histórii západného myslenia boli tieto vzťahy považované nielen za odlišné, ale občas aj protirečivé. Je tomu tak v dôsledku narastajúcej hybridizácie umeleckej práce, jej recepcie a tiež faktu, že jej uvádzanie začalo byť závislé na interpretáciách, zvlášť v momente, keď sa o nich začalo hovoriť ako o praxis (konanie) v rámci jazykovej paradigmy. Z tohto dôvodu sa v príspevku na tieto procesy pozrieme kriticky, keďže – pokiaľ na jednej strane ide o estetický zážitok, a na strane druhej o prevahu sprostredkujúcej úlohy divadelnej vedy, ktorá nahradila myšlienku procesu poznávania – implikujú potrebu zjednodušenia. Na okolnosti, za akých sa tieto procesy vyskytujú, len zriedka nazeráme ako na problematické.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADELNÉ ŠTÚDIÁ | VEDOMOSTI | DIVADELNÉ UMENIE | TEATROLÓGIA

Disciplína chaosu

MgA. LUCIA REPAŠSKÁ, Ph.D.

ABSTRAKT: Tematickým rozhraním príspevku je umelecký výskum (performance as research) a kritický diskurz k jeho pozícii v rámci akademického prostredia. Cieľom je exkurz do priebehu a výsledkov akčného výskumu limitov súčasnej performativity a receptivity moderného publika. Formou multimediálnej mapy dokumentujúcej laboratórnu prax inscenačnej platformy D'epog priblížime koncept dramaturgie priestoru a dekomponovaného modelu tvorby ako manifestu slobody a občianskej zodpovednosti. Skrze prizmu aktívneho tvorcu, ktorá metodologicky stiera rozdiely medzi objektom a subjektom bádania, sa zameriame na reflexiu ambivalentnosti pozície výskumní-

ka-praktika, odkázaného oscilovať medzi angažovaním sa a odstupom, tvorbou a jej teoretickou reflexiou. Priestor bude venovaný dizajnu a predbežným výsledkom neuro-estetického interdisciplinárneho výskumu spätnoväzobnej autopoetickej slučky a objektivistických parametrov psycho-fyzického tréningu performeru, ktorý v spolupráci s Laboratóriom pre experimentálne humanitné vedy HumeLAB a Ústavom biomedicínskeho inžinierstva Masarykovej univerzity v Brne prebieha v Kabinete pre výskum divadla a drámy JAMU.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DRAMATURGIA PRIESTORU | UMELECKÝ VÝSKUM | D'EPOG, INTERDISCIPLINARITA | DIVADELNÉ LABORATÓRIUM

Bauhaus v 21. storočí

Mgr. art. JAROSLAV DAUBRAVA, ArtD.

ABSTRAKT: Príspevok je pripomenutím významnej európskej štátnej umeleckej školy v období blížiacего sa jubilea jej založenia (1919 — 1933). Autor porovnáva princípy výučby scénografie v 20. storočí v Bauhause s výučbou scénografie v Bratislavskej scénografickej škole dnes a nastoľuje generálne otázky týkajúce sa výučby scénografie v 21. storočí.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: BAUHAUS | OSKAR SCHLEMMER | BRATISLAVSKÁ SCÉNOGRAFICKÁ ŠKOLA | LADISLAV VYCHODIL | SCÉNOGRAFIA

Prešovská škola — laboratórium Karola Horáka ako výchova umením a k umeniu

Mgr. PETER HIMIČ, PhD.

ABSTRAKT: Vysokoškolské divadlo pri Filozofickej fakulte v Prešove je na Slovensku dostatočne známy fenomén. Taktiež jeho zakladateľská a profilujúca osobnosť Karol Horák. Historiografia v tomto smere nie je skúpa. Základným pilierom práce súboru však bola a je divadelná a pedagogická metóda, s ktorou Horák v počiatkoch experimentoval, neskôr ju etabloval ako tvorivý rudiment, najmä v práci s mladým (neprofesionálnym) hercom, a po roku 1989 sa snažil teoreticky formulovať základné postupy svojej práce. V prelínaní teórie a praxe, v popredí s humanitnou a vedeckou edukáciou, vidíme hlavný zmysel

a poslanie prešovského študentského divadla. Výchova umením a k umeniu v spojení s premyslenou divadelnou metodologickou prácou priniesla trvalú stopu v slovenskom, aj profesionálnom, divadle.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ŠTUDENTSKÉ DIVADLO | VÝCHOVA UMENÍM | VÝCHOVA K UMENIU | DIVADELNÁ PEDAGOGIKA | METÓDY DIVADELNEJ PRÁCE | DIVADELNÁ AVANTGARDA | PREPOJENIE TEÓRIE A PRAXE | KAROL HORÁK | PREŠOVSKÁ ŠKOLA

Fenomén divadla „The Change“ v Novom Sade

prof. Dr. VESNA KRČMAR

ABSTRAKT: Divadlo „The Change“ bolo založené v roku 1978 v rámci hodín herectva a réžie pod pedagogickým vedením profesora Boro Draškovića na Akadémii umení v Novom Sade. Študenti prvého ročníka réžie si uvedomili, že potrebujú vlastné javisko a v spolupráci s podobne premýšľajúcimi ľuďmi založili divadlo „The Change“. Považovali za dôležité, aby sa všetky projekty mimo školské zadania mohli prezentovať verejnosti. Hranica medzi školou a profesiou sa týmto zrušila. Divadlo „The Change“ by sme mohli nazvať „divadlom bez ničoho“, keďže v začiatkoch nemali nič, čo bolo pre oficiálne divadlo potrebné. Mali len túžbu a energiu tvoriť inscenácie. Z toho dôvodu považujeme divadlo za akési laboratórium, ktoré vyrastá z prameňa vyúčby a prebúdzá túžbu mladých umelcov objavovať divadlo prostredníctvom živej skúsenosti a procesu učenia. V neustálom procese tvoria inscenácie vďaka divákovi, a pokračujú v kolobehu: hra – proces.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADLO „THE CHANGE“ | AKADÉMIA UMENÍ | ŠKOLSKÉ DIVADLO | RÉŽIA | INSCENÁCIA

Projekt mobilnej umeleckej tvorby: úspechy a výzvy varšavského Divadla Baj v rokoch 2015 — 2017

Mgr. ANDRIY SENDETSKY

ABSTRAKT: Divadlo Baj je jedným z najstarších divadiel vo Varšave pre mladých divákov. Predstavená analýza reflektuje nasledovné základné aspekty:

špecifiká inštitúcie, komunikačné kanály, stratégie, problémy a ich riešenia. Komparatívny aspekt analýzy zachytáva dve obdobia činnosti tejto inštitúcie pod vedením jedného režiséra. Niektoré zvláštnosti manažmentu umeleckej tvorby sa porovnávali v rokoch 2015 - 2017, z čoho vznikla krátka analýza, ktorá následne umožnila predpovedať trendy zlyhaní a úspechov kamenného divadla, ktoré sa raz „vydalo na cestu“.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADLO BAJ | VARŠAVA, VEK 21 | MANAŽMENT | MOBILNÁ UMELECKÁ TVORBA | AKTIVITA

Seniorský divák a súčasné divadlo

Mgr. VIERA BARTKOVÁ, PhD.

ABSTRAKT: Príspevok sa zameriava na vybranú skupinu divákov a popisuje vzťah seniorov k súčasnému divadlu a dráme. Reflektuje postoje, východiská a reakcie skupiny pri recepcii súdobých divadelných foriem a inscenačných postupov. Prezentuje mieru záujmu seniorov o súčasné divadlo, možnosti vzdelávania v podobe získavania poznatkov, ale i zážitkov a konfrontácií s tvorcami a dielami. Autorka vychádza zo svojej dlhoročnej praxe a čiastkových výsledkov výskumu zameraného na spomenutú skupinu publika.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: SÚČASNÉ DIVADLO A DRÁMA | ALTERNATÍVNA SCÉNA | RECEPCIA DIVADELNÉHO DIELA | SENIORI | PUBLIKUM | VZDELÁVANIE

Fenomény súčasného nezávislého divadla na Slovensku

doc. Mgr. MIROSLAV BALLAY, PhD.

ABSTRAKT: Príspevok je zameraný na výrazovú profiláciu slovenského nezávislého divadla. Je viac než isté, že zámerom mnohých tvorcov v kontexte súčasného nezávislého divadla je prioritne sústreďovať pozornosť na spoločensky aktuálne témy i problémy dnešného sveta. Publika predstavujú poväčšine ťaživé problémy, atakujúce súčasný svet. S konštantnou tematickou orientáciou sa možno stretnúť čoraz frekventovanejšie v tvorbe viacerých slovenských režisérov. Ich zreteľným cieľom je prinajmenšom eticko-recepčne

pôsobiť, resp. súvislejšie rozvíjať najmä profylaktickú funkciu divadla.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADLO | VÝRAZOVÁ PROFILÁCIA | ETICKÁ POLARIZÁCIA | RECEPCIA | VZDELÁVANIE

Divadelné rozprávanie o dejinách ako spôsob formovania historického vedomia

Mgr. MARTIN TIMKO, ArtD.

ABSTRAKT: Autor príspevku sa venuje inscenácii hry Boží vták Petra Kováčika, na ktorej spolupracoval ako dramaturg v Divadle Jána Palárika v Trnave. Inscenácia javiskovo stvárnila tému násilnej kolektivizácie na slovenskej dedine a to, ako tieto situácie dramaticky ovplyvnili a zmenili životy vtedajších obyčajných ľudí zviazaných s pôdou. Inscenáciu tvorcovia obohatili o viaceré projekcie a nahrávky orálnej histórie, ktoré k téme združstevňovania vznikli v Ústave pamäti národa v Bratislave. V druhej časti sa venuje praktickému využitiu prostriedkov divadla pri edukačnom procese. Charakterizuje prácu na seminári Inscenovanie politického procesu, v rámci ktorého vznikla inscenácia politického procesu so študentmi práva.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DRAMATURGIA | DIVADLO A DEJINY | FORMOVANIE HISTORICKÉHO VEDOMIA

Le théâtre

Mgr. art. JAKUB MUDRÁK

ABSTRAKT: Autor príspevku vychádza z osobnej skúsenosti v oblasti vzdelávania divadlom. Približuje vznik, fungovanie a cieľ gymnaziálneho divadla vedeného vo francúzskom jazyku v rámci bilingválnej sekcie Gymnázia J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. Vyhodnocuje význam takéhoto krúžku/skupiny, zamýšľa sa nad jeho postavením v oblasti vzdelávania a nakoniec prehodnocuje aj samotné vzdelávanie či výučbu jazyka a literatúry (divadla) na stredných školách, s ktorou daná téma úzko súvisí.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: VZDELÁVANIE | CUDZÍ JAZYK | LITERATÚRA | DIVADLO | WORKSHOP | ŠTUDENTSKÉ DIVADLO

Tvorba pre deti a mládež v profesionálnom divadle v Trnave — história a súčasnosť

Mgr. art. LUCIA MIHÁLOVÁ

ABSTRAKT: Príspevok sa zaoberá edukačným potenciálom regionálneho divadla. Je zameraný špecificky na profesionálne divadlo v Trnave, ktoré vzniklo v roku 1974 ako Divadlo pre deti a mládež a bolo jediným činoherným divadlom tohto zamerania na Slovensku. Príspevok je chronologickým prehľadom tvorby pre deti a mládež v tomto divadle, ktorá bola formovaná viacerými režijnými osobnosťami. Prvú významnú fázu v tvorbe pre deti a mládež predstavujú režiséri Blaho Uhlár a Juraj Nvota. V 90. rokoch po decentralizácii divadiel sa divadlo premenovalo na Trnavské divadlo, jeho zriaďovateľom sa stal Trnavský samosprávny kraj a zároveň sa zmenilo aj zameranie divadla. Svojou tvorbou malo divadlo obsiahnuť potreby celého trnavského regiónu a všetkých vekových kategórií. V tejto fáze zaznamenávame pokles umeleckej úrovne inscenácií určených pre deti a mládež a rozmach mikulášskych a vianočných hier Ladislava Kočana. V roku 2002 bolo divadlo premenované na Divadlo Jána Palárika a jeho zameranie zostalo nezmenené. V súčasnosti tvorba pre deti a mládež v DJP čelí viacerým problémom, ktoré súvisia s kvalitou vzdelávania a ktoré podnecujú redefinovanie edukačného potenciálu regionálneho divadla.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADLO PRE DETI A MLÁDEŽ | DIVADLO JÁNA PALÁRIKA V TRNAVE | VZDELÁVANIE | EDUKAČNÁ FUNKCIA DIVADLA | TVORBA PRE DETI A MLÁDEŽ

Vzdelávacie projekty ako súčasť dramaturgickej koncepcie v nezávislom divadle

Mgr. ZUZANA TIMČIKOVÁ

ABSTRAKT: Nezávislé divadlá a kultúrne centrá tvoria v súčasnosti pestrú a regionálne relatívne rozvetvenú sieť v infraštruktúre divadiel. Od klasických repertoárových divadiel sa diferencujú nielen spôsobom fungovania a internou

štruktúrou, odlišne profilujú aj svoju dramaturgiu a programovú líniu zostavanú na báze širšej škály aktivít. Inscenačná prax nie je jedinou činnosťou nezávislých divadiel a dramaturgickú viacrozmernosť dokazujú organizáciou mnohých doplnkových akcií, ako napr. herecké workshopy, kurzy dramatického a kreatívneho písania, vzdelávacích a osvetových aktivít zameraných na rôzne cieľové skupiny. Prostredníctvom divadelno-vzdelávacích projektov, prácou a priamou interakciou so žiakmi a študentmi základných a stredných škôl či s dospelým divákom zároveň vytvárajú platformu pre formovanie nového diváka. Aký majú dané aktivity dosah na regionálnej či celoslovenskej úrovni? Sú dostatočne reflektované v odbornom diskurze?

KLÚČOVÉ SLOVÁ: NEZÁVISLÉ DIVADLO | VZDELÁVANIE DIVADLOM | NOVÁ DRAMATURGIA | NOVÝ DIVÁK

Divadelné umenie ako nástroj rozvoja občianskej identity

Mgr. art. SANDRA POLOVKOVÁ

ABSTRAKT: Umenie je jednou zo zložiek spoločenského života, ktorá má potenciál ovplyvniť uvažovanie a konanie ľudí. Súčasne prostredníctvom otvárania rôznorodých tém a použitých umeleckých prostriedkov podnecuje ľudí k rozširovaniu svojich vedomostných obzorov. Pôsobenie umenia ako zložky vzdelávacieho procesu s cieľomrobiť svet a okolie lepším si uvedomujú najmä profesionálni umelci, ale aj odborníci z ďalších sfér kultúrneho a spoločenského života, napríklad z oblasti vzdelávania. Príspevok priblíži 3 druhy vzdelávacích aktivít pre študentov základných a stredných škôl prostredníctvom divadla a dramatickej výchovy, ktoré sú nástrojmi na rozvoj a posilnenie občianskej identity:

1. workshopy občianskeho združenia Post Bellum nazvané Deň, kedy sa mlčalo, Tak toto neprejde!, Rozhodovanie, Iba sme sa narodili;
2. celodenné vzdelávanie Divadla Pôtoň pod názvom Psota na Slovensku,
3. vzdelávací projekt Slovenského národného divadla pod názvom O Natálke.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ANGAŽOVANÉ UMENIE | ZÁŽITKOVÉ VZDELÁVANIE | NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE | ŠTRUKTÚROVANÁ DRÁMA | OBČIANSKA IDENTITA

(ne)Umelecký kontext tvorby hereckej postavy

Mgr. art. MAREK ROZKOŠ

ABSTRAKT: Príspevok sa zameriava na to, čo zvykneme chápať ako umelecké a následne na „jeho“ implementáciu do výučby herectva, konkrétne do práce študentov na vlastných hereckých postavách. Umenie a jeho vnímanie, či už z pozície autora alebo percipienta, je individuálne a do značnej miery subjektívne. Napriek miere subjektivity (vo vnímaní) umenia, považujeme za dôležité viesť študentov k tomu, aby rozlišovali čo je a čo nie je umelecké. Umenie však má aj svoje teoretické a vedecké reflexívne východiská, predovšetkým v základnej humanistickej vede – filozofii. Chceme teda poukázať na vzťah vedy, živej spoločnosti tvoriacej fenomén divadlo.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: KONTEXT | UMENIE | ŠTUDENT | HEREC

Kategória času v intermediálnom divadle

Mgr. VIKTÓRIA OROSOVÁ

ABSTRAKT: Príspevok skúma koncepcie času dramatického divadla v porovnaní s postdramatickým divadlom. Akým spôsobom je ovplyvnená temporalita pri využití videoprojekcie alebo iných nových médií v inscenácií? Budeme konfrontovať divadelné teórie zaoberajúce sa časom s teoretickými východiskami pre film a nové médiá. Východiskové pri tom budú napr. publikácie *Čas ve filmu* (J. Mukařovský), *Příběh a diskurs* (S. Chatman), *Temporalita (nových) médií* (T. Dvořák), *Postdramatické divadlo* (H. T. Lehmann).

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ČAS | NOVÉ MÉDIA | DIVADLO | VIDEO ART

Vzdelávanie divadlom v Poľsku — druhý cyklus

Dr. hab. DOROTA FOX – ANETA GLOWACKA, Ph.D

ABSTRAKT: Cieľom prezentácie je predstaviť panorámu rôznych foriem divadelného vzdelávania v Poľsku mimo školu či akademický systém vzdelávania. Budeme hovoriť o rôznych aktivitách, ktoré vedú lektori v ochotníckom hnutí,

na podujatiach a festivaloch ochotníckych divadiel. Na druhej strane chceme poukázať, ako sa divadelný prístup mení. Niekoľko rokov sa divadelného inštitúcie snažia presadiť do programov aj vzdelávaciu ponuku. Uvedomujú si, že sú zodpovedné za to, ako ich divák vníma umenie. Tieto aktivity sme nazvali „druhá cirkulácia“, keďže bežne smerovali takpovediac „zdola“. Dnes už začínajú byť súčasťou systému.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADELNÉ VZDELÁVANIE V POĽSKU | AMATÉRSKE DIVADLO | VZDELÁVANIE PUBLIKA

Možnosti tvorivej dramatiky v procese vzdelávania k trvalej udržateľnosti

prof. IVANA IGNJATOV POPOVIĆ, PhD

ABSTRAKT: Starostlivosť o našu planétu a všetky živé bytosti podnietilo UNESCO vytvoriť program Vzdelávaním k trvalej udržateľnosti (ESD). Fakt, že základná myšlienka ESD je vytvárať lepší a bezpečnejší svet pre všetkých, nepriamo znamená, že je potrebné začať so vzdelávaním od útleho veku – od materskej školy. Týmto spôsobom môžeme klásť základy pre pokračovanie života podľa princípov ESD. Ak považujeme ESD za spôsob, akým môžeme človeka povzbudiť ku kritickému mysleniu, spolupráci a tvorivému riešeniu problémov, divadlo môže byť tiež považované za jeden z nástrojov, ako ho zaradiť medzi agendu ESD. Divadlo svojou povahou môže takisto povzbudzovať človeka k imaginatívnemu a analytickému mysleniu, hovoreniu, spolupráci, kreativite. To všetko vedie k množstvu nápadov a riešení eventuálnych problémov. Cez tvorivú dramatiky vo vzdelávaní umožníme každému človeku vyjadriť sa tvorivo a rozvíjať kritické myslenie cez zažívanie daných problémov v hereckých kreáciách divadelných postáv. Tieto môžu človeka priviesť k riešeniam, ktoré nasledujú princípy trvalej udržateľnosti (kde na prvom mieste je empatia).

Príspevok sa zaoberá aplikovaním zásad Vzdelávania k trvalej udržateľnosti v procese riadneho štúdia na Vysoké škole praktického štúdia predškolskej výchovy v Novom Sade v rámci dvoch predmetov: Javiskové umenie a Kreatívne písanie, s využitím prvkov tvorivej dramatiky (angl. Drama in education alebo Educational drama). Príspevok predstaví výsledky, ktoré dosiahli študenti počas školského roka 2016/2017 v bežnom štúdiu a apro-

bácii – v rámci ktorej sme ESD implementovali vo forme stolového bábkového divadla.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: VZDELÁVANIE K TRVALEJ UDRŽATEĽNOSTI (ESD) | TVORIVÁ DRAMATIKA | STOLOVÉ BÁBKOVÉ DIVADLO | PREDŠKOLSKÁ VÝUČBA

Divadlo a vzdelávanie / Divadlo v školách / Vzdelávanie divadlom

prof. JERZY BIELUNAS

ABSTRAKT: Príspevok sa zameriava na niekoľko vybraných projektov, ktoré autor považuje za hodnotné a úspešné spolupráce s mladými ľuďmi – budúci-
mi hercami z Akadémie divadelných umení.

Písomné komentáre zohľadňujú praktické stránky vyučovacieho procesu. Tieto komentáre autor nazýva MOST. Metaforou definuje rôzne formy hľadania spoločných bodov medzi starým a novým divadelným vzdelávaním.

— Ako vdýchnuť nový život postavám z klasických dramatických textov v rámci predstáv študentov fascinovaných postdramatickými štruktúrami a novými formami hereckého vyjadrenia?

— Ako premeniť umelecké javy (ktoré mnohí adepti divadelných odborov považujú za minulosť) na opäť na atraktívne a autenticky fascinujúce?

— Ako podnietiť mladých 20-ročných ľudí, aby začali viesť dialóg a tvorivo sa konfrontovali s minulosťou?

— Ako môže divadlo vypovedať o hodnotách vo svete chaosu a internetového oparu?

To je len niekoľko otázok, na ktoré sa vo svojej práci autor s mladými ľuďmi snaží hľadať odpovede už niekoľko rokov prostredníctvom rozličných foriem. Príspevok predstaví niekoľko príkladov tohto druhu práce, ktorá spočíva v hľadaní na javisku. Odznejú citácie študentov – vrátane ich reflexií, ktoré dokazujú ich odovzdanosť a ohotu konfrontovať iné názory aj minulosť

KLÚČOVÉ SLOVÁ: DIVADELNÉ VZDELÁVANIE | DIVADLO V ŠKOLÁCH | VZDELÁVANIE DIVADLOM

Autorské divadlo na základných umeleckých školách — cesta k pochopeniu drámy mladosti

Mgr. art. ZUZANA SPODNIAKOVÁ, PhD.

ABSTRAKT: Dramatických textov pre mládež nemáme mnoho. Tento fakt však v sebe skrýva veľkú výhodu, pretože vedie žiakov literárno-dramatického odboru na ZUŠ k vytváraniu textov/scenárov šitých na mieru. Ponúka možnosť vypovedať s pomocou pedagógov o súčasnom svete z vlastného uhla pohľadu – autorsky a autenticky. Tvorivý proces sprostredkúva formou hry príležitosť rozumieť zákonitostiam divadla a drámy, oboznámiť sa s teatrológickými pojmami, dejinami divadla, jeho významnými osobnosťami. Na konkrétnych príkladoch, vychádzajúc z osobnej pedagogickej praxe, si predstavíme, aké témy zaujali mladých žiakov 21. storočia, ich režijno-dramaturgické koncepcie, priblížime samotný inscenačný proces a výslednú javiskovú podobu inscenácie. Ide o jednorazové texty, alebo stojí za to ich uchovať a ponúknuť iným mladým divadelníkom či profesionálnym divadlám?

KLÚČOVÉ SLOVÁ: LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR NA ZUŠ | AUTORSKÉ DIVADLO | SÚČASNÁ DRÁMA PRE MLADÝCH

Stanislavskij je mŕtvy — nech žije Stanislavskij!

Mgr. art. TOMÁŠ MISCHURA, ArtD.

ABSTRAKT: Cieľom príspevku je priblíženie pedagogických postupov súčasnej ruskej hereckej školy (Veniamin Filshtinski, Larisa Gracheva) a súčasnej americkej hereckej školy (Sanford Meisner, William Esper). Všetci z menovaných pracujú s odkazom Konstantina Sergejeviča Stanislavského. Príspevok venuje pozornosť predovšetkým fáze prípravy herca, ktorú Stanislavskij pomenoval ako „hercova práca na sebe“. To vedie k vzniku a nutnosti hereckého tréningu. Medzi pedagogickými prístupmi ruskej a americkej hereckej školy uvedených pedagógov je badateľný prienik. Ten spočíva v práci s cvičeniami, ktorých podstatu tvorí „cyklenie“.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: STANISLAVSKIJ | AKTUALIZÁCIA | HERECKÁ TECHNIKA | HABITUÁLNE SPRÁVANIE | CYKLENIE

Od súčiasťok k stroju. Je potrebné čítať manuál?

Mgr. art. SOŇA KOČANOVÁ, ArtD.

ABSTRAKT: Je potrebné sa v rámci praktických predmetov, konkrétne hereckej pohybovej výchovy, zaoberať aj odbornou terminológiou či definovaním frekventovaných pojmov v rámci vyučovacieho procesu? Na základe definovania hereckej etudy a v súvislosti s jej výstavbou uvádzame ako príklad analýzu pojmov napätia a uvoľnenia v kontexte hereckej tvorby. Vynárajú sa však ďalšie pojmy, a to napr. čiastkové napätie, úplné uvoľnenie, pasivita, diskoordinácia, teda uvoľnená aktivita či aktivita v pasivite. Spejeme k názoru, že definovanie a terminológia pomáhajú adeptom herectva presnejšie pochopiť súvislosti a uvedomiť si širší kontext problematiky, vďaka čomu môže byť realizácia praktických zadaní zrozumiteľnejšia a jednoduchšia.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: HERECKÁ ETUDA | NAPÄTIE A UVOĽNENIE | TERMINOLÓGIA

Postavenie techniky reči v súčasnej divadelnej tvorbe na Slovensku

Mgr. art. RICHARD SANITRA, ArtD.

ABSTRAKT: Sme v dobe, kedy tvorcovia hľadajú postupy, ako svojou divadelnou tvorbou vstupovať do medzinárodného dialógu. Je tým pádom logické, že sa na techniku slovenskej reči kladie menší dôraz v porovnaní s inými výrazovými prostriedkami v divadle a úroveň hovoreného slova upadá. Pravdepodobne to nie je spôsobené nezaujmom tvorcov, ale skôr nedostatočnou reflexiou a sebareflexiou v tejto oblasti. Príspevok má za cieľ čiastkovo analyzovať súčasný stav využívania požadovanej techniky reči na slovenských javiskách, zároveň otvoriť otázky pre ďalší možný vývin jej úrovne a pomenovať hlavne piliere, o ktoré by sa mala opierať reflexia, či už v rámci pedagogického prístupu alebo teatrológie.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: TECHNIKA REČI | JAVISKOVÁ REČ

PROG RAMME

FRI

30. 11.

8:30 — 9:45

Registration of participants

9:45 — 10:00

Welcoming the participants

MATÚŠ OLHA

VICE-RECTOR FOR DEVELOPMENT, INVESTMENT AND PROJECT ACTIVITIES

JAN VEDRAL

SCIENTIFIC GUARANTEE

10:00 — 11:00

Andrej Maťašík — pedagogue, theatre critic, and historian

CHAIR OF THE SECTION IS MICHAL BABIAK

**Andrej Maťašík — critic with pedagogical experience I.
(years 1971 — 1998)**

MILOŠ MISTRÍK

ART RESEARCH INSTITUTE OF THEATRE AND FILM RESEARCH

OF THE CENTRE SAS

**Andrej Maťašík — critic with pedagogical experience II.
(years 1999 — 2017)**

ELENA KNOPOVÁ

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA,

INSTITUTE OF THEATRE AND FILM RESEARCH OF THE ART RESEARCH

CENTRE SAS

**Andrej Maťašík on the road between Borinka
and Banská Bystrica**

MATÚŠ OLHA

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

11:00 — 11:20

Short break

11:20 — 13.00

CHAIR OF THE SECTION IS MILOŠ MISTRÍK

**Theatrology and dramaturgy:
logos and image in thinking about theatre**

JAN VEDRAL

DAMU PRAHA, VINOHRADY THEATRE IN PRAGUE, FACULTY

OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

Joyful theatre studies about everything and nothing**MICHAL BABIAK**FACULTY OF ARTS, COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA,
FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA**Limits to scientific term in relation to arts according to T. W. Adorno****OLIVER BAKOŠ**FACULTY OF ARTS, COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA,
FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA**Theatre Studies and the Pursuit of Knowledge****VLATKO ILIĆ**

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, UNIVERSITY OF ARTS, BELGRADE

The discipline of Chaos**LUCIA REPAŠSKÁ**

INSTITUTE FOR THEATRE RESEARCH, THEATRE FACULTY JAMU IN BRNO

Discussion**13.30 — 14.30 Lunch break****14.30 — 17:30 CHAIR OF THE SECTION IS ELENA KNOPOVÁ****Bauhaus in the 21st Century****JAROSLAV DAUBRAVA**FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA,
STATE THEATRE IN KOŠICE**Prešov School – laboratory of Karol Horák and his art/education****PETER HIMIČ**FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA,
STATE THEATRE IN KOŠICE**The phenomenon of Theatre “The Change” in Novi Sad****VESNA KRČMAR**

ACADEMY OF ARTS, UNIVERSITY OF NOVI SAD

Undertaking moving artistic production: successes and challenges of the Warsaw Baj theatre in the years 2015 — 2017**ANDRIY SENDETSKY**

CENTRE FOR CULTURAL AND ARTS INITIATIVES IN LVIV

16:00 — 16:20 Short break**Senior audience and contemporary theatre****VIERA BARTKOVÁ**

FACULTY OF ARTS, COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA

Phenomena of contemporary independent theatre in Slovakia**MIROSLAV BALLAY**

FACULTY OF ARTS, CONSTANTINE THE PHILOSOPHER UNIVERSITY IN NITRA

Theatrical narration about history as a way of formation historical awareness**MARTIN TIMKO**

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

Discussion**18:00 Dinner****19:30 Theatre performance****ALESSANDRO BARICCO: Legend 1900 (monodrama)**DIRECTED BY: JANA OVŠONKOVÁ, STARRING: ŠTEFAN PALFI,
THEATRE STUDIO OF THE ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

PROG RAMME

SAT

1. 12.

8:30 — 9:15

Registration of participants

9:30 — 12:30

A separate section dedicated to PhD students

CHAIR OF THE SECTION IS JAN VEDRAL

Le théâtre

JAKUB MUDRÁK

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

**Educational activities of so-called repertoire theatres
in Slovakia**

LUCIA MIHÁLOVÁ

INSTITUTE OF THEATRE AND FILM RESEARCH OF THE ART RESEARCH
CENTRE SAS

**Educational projects as part of dramaturgical strategy
in independent theatre scene**

ZUZANA TIMČIKOVÁ

INSTITUTE OF THEATRE AND FILM RESEARCH OF THE ART RESEARCH
CENTRE SAS

10:30 — 10:50

Short break

**Performing art as a tool for the development
of civic identity**

SANDRA POLOVKOVÁ

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

**(Non-)Artistic context of actor's theatre
character building**

MAREK ROZKOŠ

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

The category of time in intermedia theatre

VIKTÓRIA OROSZOVÁ

FACULTY OF ARTS, COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA

Discussion

12:30 — 13:30 **Lunch break**

13:30 — 16:30 **CHAIR OF THE SECTION IS MATÚŠ OLHA**

Theatre education in Poland — the second cycle

DOROTA FOX – ANETA GLOWACKA

INSTITUTE OF CULTURAL AND INTERDISCIPLINARY STUDIES,
UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

**Possibilities of creative drama in the process
of Education for Sustainable development**

IVANA IGNJATOV POPOVIĆ

COLLEGE OF APPLIED STUDIES FOR PRESCHOOL TEACHERS'
TRAINING IN NOVI SAD

**Theatre and Education / Theatre in Schools /
Education through Theatre**

JERZY BIELUNAS

NATIONAL ACADEMY OF THEATRE ARTS IN KRAKOW
(BRANCH IN WROCLAW)

**Devised theatre in public art schools – a journey
to understanding the drama of youth**

ZUZANA SPODNIAKOVÁ

INSTITUTE OF THEATRE AND FILM RESEARCH OF THE ART RESEARCH
CENTRE SAS

14:50 — 15:00 **Short break**

Stanislavskij is dead — Long live Stanislavskij!

TOMÁŠ MISCHURA

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

**From components to machine.
Is it necessary to read the manual?**

SOŇA KOČANOVÁ

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

**The role of speech technique in contemporary theatre
practice in Slovakia**

RICHARD SANITRA

FACULTY OF DRAMATIC ARTS, ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

Discussion

16:30

Conclusion of the conference

AB STR ACTS

Andrej Maťašík — critic with pedagogical experience I. (years 1971 — 1998)

prof. PhDr. MILOŠ MISTRÍK, DrSc.

ABSTRACT: Andrej Maťašík was known as a theatre critic, publicist, historian, pedagogue, organizer. Less known are his activities in theatre since his student times. He began with acting piece at the Academy of Performing Arts in Bratislava, then he was a member of amateur theatre group, later he became a dramaturge of Municipal Cultural Institute in Bratislava, and also Theatre for Children and Youth in Trnava. The article's aim is to cover these activities.

KEYWORDS: ANDREJ MAŤAŠÍK | ACADEMY OF PERFORMING ARTS | THEATRE FOR CHILDREN AND YOUTH IN TRNAVA

Andrej Maťašík — critic with pedagogical experience II. (years 1999 — 2017)

PhDr. ELENA KNOPOVÁ, PhD.

ABSTRACT: Andrej Maťašík was a theatre critic and historian, working almost twenty years as a pedagogue. He encouraged comprehensive preparation of students for theatre practice: theatre scholar or dramaturge was expected to

have direct experience with the whole staging process and theatre operation; actor or director to have an overview of theatre history, theory, methodology, and be able to formulate one's own thoughts in an educated manner. Furthermore, they shall not lose contact with the times they're living – navigating their artistic steps in theatremaking. He was a supporter of acquiring in-depth and contextual knowledge (its preservation and accessibility), which as a result allows for revitalisation of traditions and taking new risks, also in the field of theatre studies and writing about theatre. The paper presents several realized projects as well as unfilled goals and concepts, which A. Maťašík initiated at the Faculty of Dramatic Arts, Academy of Arts in Banská Bystrica.

KEYWORDS: ANDREJ MAŤAŠÍK | CREATIVE EDUCATION | EDUCATION AT UNIVERSITIES FOR ART | CONTEMPORARY THEATROLOGY | THEATRE PRACTICE AND THEORY

Andrej Maťašík on the road between Borinka and Banská Bystrica

doc. Mgr. art. MATÚŠ OĽHA, PhD.

ABSTRACT: The article outlines crucial importance of Andrej Maťašík in founding and formation of the Faculty of Dramatic Arts, Academy of Arts in Banská Bystrica.

KEYWORDS: ANDREJ MAŤAŠÍK | FACULTY OF DRAMATIC ARTS | ACADEMY OF ARTS IN BANSKÁ BYSTRICA

Theatrology and dramaturgy: logos and image in thinking about theatre

prof. MgA. JAN VEDRAL, PhD.

ABSTRACT: In the current discourse, theorizing dramaturgical thinking about theatre undergoes increasing tension, facing opposing forces, in relation to theorizing theatrology. The basic treatise specialized in Czech (and Slovak) theatrology in the field of aesthetics – Zich's *Aesthetics of Dramatic Art* – is

subtitled *Theoretical dramaturgy*. Zich himself, being a creative type, merges the performative with the scientific. In the 50s, however, there occurred separation of theatrology and dramaturgy not only in professional discourse but also in academia. With each next generation of theatrologists and dramaturges, this schism seems to strengthen. The author deals with differences in both approaches to scenic and dramatic work. Activity of Maťašík, who, in an enlightened manner, would merge these two aspects of theoretical thinking about theatre, will be also mentioned.

KEYWORDS: DRAMATURGY | THEORY OF DRAMA | AESTHETICS | THEATROLOGY | PERFORMATIVITY | MEDIA SCIENCE | PEDAGOGY | ANDREJ MAŤAŠÍK

Joyful theatre studies about everything and nothing

doc. PhDr. MICHAL BABIAK, Mr.

ABSTRACT: The paper is focusing on the possibilities of theatrological formulation of contemporary theatre issues. In the situation of postmodern plurality of poetics, aesthetics, scepticism and faith in so-called grand narrations or plurality of expressive means, theatrology can take two distinct directions: 1. to invent uniform methodology, system of reflection, the body of issues, which would allow it to present knowledge beyond the framework of the phenomenon concerned; 2. to oscillate in the multitude of singular researches and syntheses losing entitlement to basic generalisation.

KEYWORDS: POSTMODERNISM | SCIENCE | CONTEMPORARY THEATROLOGY | PLURALITY | OVERCOMING PLURALITY

Limits to scientific term in relation to arts according to T. W. Adorno

prof. PhDr. OLIVER BAKOŠ, CSc.

ABSTRACT: Despite the belief in unlimited potential of scientific term in the field of arts, which classical aesthetic concepts arose from, scientific term applied in arts reaches its own natural limits. T. W. Adorno examines various aspects of the relationship between term and arts as well as theory in relation

to arts in his work *Aesthetic Theory*. According to him, aesthetic approach to arts can never be reduced to immediate cognitive relation.

KEYWORDS: TERM | ARTS | AESTHETICS | PHILOSOPHY

Theatre Studies and the Pursuit of Knowledge

doc. VLATKO ILIĆ, PhD

ABSTRACT: During the last decades we have been witnessing the frequent intersections between theatre studies, i.e. theory and performing art practice. Regardless of complex relations among these activities – throughout the history of Western thought not only they have been considered as different but occasionally even conflicting – due to the increasing hybridization of artistic work, its reception as well as placement began to depend greatly on provided interpretations, especially once they both started to be referred to as praxis (doing) within the framework of linguistic paradigm. For that reason, in this paper, we will look critically into these processes, since they imply the necessity of simplicity when it comes to aesthetic experience on one hand, and the predominance of the mediating role of theatre studies on the other, that has replaced the idea of pursuit of knowledge; while the circumstances in which these processes occur are rarely being problematized.

KEYWORDS: THEATRE STUDIES | KNOWLEDGE | THEATRE | PERFORMING ARTS | THEATROLOGY

The discipline of Chaos

MgA. LUCIA REPAŠSKÁ, Ph.D.

ABSTRACT: The thematic range of the article concerns performance as research, and critical discourse about its status in academic environment. The aim is to present the process and results of action research into the limits of contemporary performativity and reception of modern audience. The concept of dramaturgy of space and decomposed model of creation as a manifesto of freedom and civic responsibility shall be introduced in form of multimedia map documenting laboratory practice of D'epog – performance platform. Through the lenses of an active author, blurring the lines between the object

and the subject of research in terms of methodology – we shall focus on the ambivalence of status of researcher-practitioner, whose attention oscillates between being engaged and detached, creation and its theoretical reflection. There will be presented the design and preliminary results of neuro-aesthetic interdisciplinary research of autopoietic feedback loop and objectivistic parameters of performer's psycho-physical training. The research is realized within the Unit of Research into Theatre and Drama at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno in cooperation with Laboratory for Experimental Humanities HumeLAB and Institute of biomedical engineering at Masaryk University.

KEYWORDS: DRAMATURGY OF SPACE | PERFORMANCE AS RESEARCH | D'EPOG | INTERDISCIPLINARITY | THEATRE LABORATORY

Bauhaus in the 21st Century

Mgr. art. JAROSLAV DAUBRAVA, ArtD.

ABSTRACT: The paper is dedicated to an act of commemoration of forthcoming anniversary of the foundation of the famous European Public Art School (1919 - 1933). The author compares the principles of teaching scenography in the 20th century in Bauhaus to teaching scenography in Bratislava School of Scenography today, and poses general questions concerning teaching scenography in the 21st century.

KEYWORDS: BAUHAUS | OSKAR SCHLEMMER | BRATISLAVA SCHOOL OF SCENOGRAPHY | LADISLAV VYCHODIL | SCENOGRAPHY

Prešov School — laboratory of Karol Horák and his art/education

Mgr. PETER HIMIČ, PhD.

ABSTRACT: University theatre at the Faculty of Arts in Prešov is a well-known phenomenon in Slovakia; as well as its founding and prominent personality Karol Horák. So far historiography has been generous to the topic. The basic pillar of the theatre's work has always been a theatrical and pedagogical

method, which Horák experimented with in the beginnings, and later he turned it into a creative rudiment, mostly in work with young (non-professional) actors. After 1989 he began to formulate his basic working methods in theory. As the main purpose and mission of the Prešov student theatre, we consider blending theory with practice, and putting emphasis on education in humanities and sciences. Art education, and education in art, in connection with thoughtful methodological theatre work have left a permanent trace in the field of Slovak theatre, including professional.

KEYWORDS: STUDENT THEATRE | ART EDUCATION | EDUCATION IN ART | THEATRE PEDAGOGY | THEATRE WORKING METHODS | THEATRE AVANTGARDE | BLENDING THEORY WITH PRACTICE | KAROL HORÁK | PREŠOV SCHOOL

The phenomenon of Theatre "The Change" in Novi Sad

prof. Dr. VESNA KRČMAR

ABSTRACT: In the intermedial class of acting and directing, where the professor was Boro Drašković (on Academy of Arts, University of Novi Sad), in 1978 was founded Academic theatre "The Change". Students from the first class of directing were recognized the need for their own stage, and through cooperation with like-minded people, they founded Theatre "The Change". It was considered that all projects that exceeding the school assignment deserved to be presented to the general public. Thus the border between the school and the profession was abolished. Theatre "The Change", we can called "theatre without anything", because that theatre didn't have nothing that it's necessary for official theatre. They only had the desire and energy to make a performance. That's why this theatre is kind of laboratory that grows out of the teaching stream and awakened desire of young artists to explore the theatre in a live activity and learn on it. Through a continuous process, they come to a performance on which, thanks to the viewer, they continue to create: the play – the process.

KEYWORDS: THEATRE "THE CHANGE" | ACADEMY OF ARTS | ACADEMIC THEATRE | DIRECTING | PERFORMANCE

Undertaking moving artistic production: successes and challenges of the Warsaw Baj theatre in the years 2015 – 2017

Mgr. ANDRIY SENDETSKYI

ABSTRACT: The Baj Theatre is one of the oldest theatres in Warsaw for the young visitors. The conducted analysis reflects the following fundamental aspects: the specifics of institution, communicative systems, strategies, problems and their solutions. The comparative aspect embraces two periods of the institution's activity realized by one director. Some peculiarities of managing the artistic production enterprise were compared in 2015-2017 and a short analysis was carried out, which in turn allows for the forecast of the trends of failures and successes of the stationary theatre, which at one time went "on a journey".

KEYWORDS: THEATRE BAJ | WARSAW, XXI AGE | MANAGEMENT | MOVING ARTISTIC PRODUCTION | ACTIVITY

Senior audience and contemporary theatre

Mgr. VIERA BARTKOVÁ, PhD.

ABSTRACT: The paper focuses on a selected group of spectators, and outlines the relationship of seniors to contemporary theatre and drama. It reflects attitudes, assumptions and reactions of the group during their reception of contemporary theatre forms and staging methods. It presents the level of interest of seniors in contemporary theatre, and training opportunities in form of gaining knowledge and real experience in confrontation with artists and their work. The author draws from her long-time practical experience and partial research outputs focused on the above-mentioned target group.

KEYWORDS: CONTEMPORARY THEATRE AND DRAMA | ALTERNATIVE SCENE | RECEPTION OF THEATRE PERFORMANCE | SENIORS | AUDIENCE | EDUCATION

Phenomena of contemporary independent theatre in Slovakia

doc. Mgr. MIROSLAV BALLAY, PhD.

ABSTRACT: The paper focuses on expressional specialisation of Slovak independent theatre. It is self-evident that the aim of many contemporary theatre-makers is to reflect socially relevant topics and issues of today's world. Mostly the audience is confronted with heavy issues, attacking the world today. The same thematic obsession can be observed in the work of quite a few Slovak directors. Their aim is to affect the level of one's ethics and perception, and develop continually the prophylactic function of theatre.

KEYWORDS: THEATRE | EXPRESSIONAL SPECIALISATION | ETHICAL POLARISATION | RECEPTION | EDUCATION

Theatrical narration about history as a way of formation historical awareness

Mgr. MARTIN TIMKO, ArtD.

ABSTRACT: The author of the article reflects on the play *The God's Bird* by Peter Kováčik, which he was a dramaturge of at the Ján Palárik Theatre in Trnava. The piece portrays the topic of violent collectivisation in the Slovak countryside, and how these situations influenced dramatically the lives of people attached to the land. The play is supplemented with video projections and oral history recordings, which were collected by the Nation's Memory Institute in Bratislava. In the second part of the paper, the author presents practical use of theatre means in educational process. He characterizes the content of the seminar *Staging political trial*, within which a theatre performance was made in cooperation with law students.

KEYWORD: DRAMATURGY | THEATRE AND HISTORY | FORMATION HISTORICAL AWARENESS

Le théâtre

Mgr. art. JAKUB MUDRÁK

ABSTRACT: The author draws from personal experience in the field of education in theatre. It outlines the founding, history and mission of student theatre directed in the French language as part of the bilingual section of J. G. Tajovský Grammar School in Banská Bystrica. It evaluates the theatre's role, reflects its status in the context of education and teaching language and literature in secondary schools.

KEYWORDS: EDUCATION | FOREIGN LANGUAGE | LITERATURE | THEATRE | WORKSHOP | STUDENT THEATRE

Educational activities of so-called repertoire theatres in Slovakia

Mgr. art. LUCIA MIHÁLOVÁ

ABSTRACT: One of the social functions of theatre is educational function, including education of children and youth by means of theatre performances. In the last ten years, there has been an increase in Slovak theatres and civil associations which focus on educational function of theatre. Besides puppetry theatres, which dramaturgy is aimed at children and youth, there have been independent theatre groups and repertoire theatres organizing educational activities. The paper deals with selected theatre performances by repertoire theatres, which have been presented in the last ten years as educational activity for the youth.

KEYWORDS: EDUCATION | THEATRE | REPERTOIRE THEATRE

Educational projects as part of dramaturgical strategy in independent theatre scene

Mgr. ZUZANA TIMČIKOVÁ

ABSTRACT: Currently, independent theatres and cultural centres represent a colourful and regionally diversified network of theatre infrastructure. They are different from classical repertoire theatres not only in terms of operating and internal structure; but also in terms of dramaturgy and programming based on a broader scale of activities. Theatre practice is not the only activity of independent theatres. Their dramaturgical multi-dimensionality is evidenced by organizing a lot of additional events, such as acting workshops, courses on dramatic and creative writing, and educational activities for different target groups. At the same time, they are creating platform for the new spectator – by means of theatre-educational projects, working and direct interaction with elementary and secondary school students or adults. What is the impact of these activities on regional and nation-wide scale? Are they sufficiently reflected in the official discourse?

KEYWORDS: INDEPENDENT THEATRE | EDUCATION BY THEATRE | NEW DRAMATURGY | NEW SPECTATOR

Performing art as a tool for the development of civic identity

Mgr. art. SANDRA POLOVKOVÁ

ABSTRACT: Art is one of the components of social life that has the potential to influence people's thinking and behavior. At the same time, by opening up diverse themes and used artistic means, it encourages people to expand their knowledge horizons. The effect of art as a component of the learning process, in order to make the world and the environment better is especially perceived by professional artists, as well as professionals from other spheres of cultural and social life, for example in the field of education. The paper will present three kinds of educational activities for elementary and secondary school stu-

dents through theatre and drama education, which are a tool for developing and strengthening civic identity:

1. Workshops of the Post Bellum civic association entitled Deň, kedy sa mlčalo, Tak toto neprejde!, Rozhodovanie, Iba sme sa narodili;
2. All-day education of the Pôtoň Theatre under the name Psota na Slovensku;
3. Educational project of the Slovak National Theatre under the name O Natálke.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: ENGAGED ART | EXPERIENTIAL EDUCATION | NON-FORMAL EDUCATION | STRUCTURED DRAMA | CIVIC IDENTITY

(Non-)Artistic context of actor's theatre character building

Mgr. art. MAREK ROZKOŠ

ABSTRACT: The paper focuses on understanding “the artistic” and “its” application in teaching acting, particular concerning students building characters. Arts and its perception, either from the author's or percipient's perspective, is determined individually and subjectively to quite an extent. Despite the level of subjectivity of art (in perception), we consider important to show students how to make distinction between the artistic and non-artistic. Art, however, has its own theoretical and scholarly assumptions, coming from principle humanistic discipline – philosophy. Thus the paper presents the relationship between humanities and creative society characterised by their ability to make theatre.

KEYWORDS: CONTEXT | ART | STUDENT | ACTOR

The category of time in intermedia theatre

Mgr. VIKTÓRIA OROSZOVÁ

ABSTRACT: The paper examines the concepts of time in dramatic theatre in comparison to post-dramatic theatre. What happens with temporality when using videoprojections or other new media in theatre performance? We shall juxtapose theatre theories concerning time and theoretical assumptions

concerning film and new media. The key publications used: *Čas ve filmu* (J. Mukařovský), *Příběh a diskurs* (S. Chatman), *Temporalita (nových) médií* (T. Dvořák), *Postdramatické divadlo* (H. T. Lehmann).

KEYWORDS: TIME | NEW MEDIA | THEATRE | VIDEO ART

Theatre education in Poland — the second cycle

Dr. hab. DOROTA FOX – ANETA GLOWACKA, Ph.D

ABSTRACT: The aim of our presentation is to present a panorama of various forms of theatre education in Poland outside the school and academic system of education. We will talk about various activities conducted by instructors in the amateur movement, events and festivals of amateur groups. On the other hand, we want to show how the theatre approach is changing. For several years the theatre institutions have been introducing an educational offer into their program, realizing that they are also responsible for preparing the viewer for the reception of art. We called these activities a second circulation because they usually had a bottom-up character, however they began to be part of the system.

KEYWORDS: THEATRE EDUCATION IN POLAND | AMATEUR THEATRE | EDUCATION OF THE AUDIENCE

Possibilities of creative drama in the process of Education for Sustainable development

prof. IVANA IGNJATOV POPOVIĆ, PhD

ABSTRACT: Care for our Planet and all living beings on it, forced UNESCO to promote program Education for Sustainable Development (ESD) The fact that the basic ideas of ESD are to create a better, safer and more just world for all, encourage the idea that with ESD education we should start from the earliest age (the earliest level of learning) – from kindergarten. In this way, we lay the foundation for the continuation of life according to the principles of the ESD. Considering that through the ESD a person is encouraged for critical thinking, cooperation and how to on a creative way to solved the problem, we have ex-

plored how drama can be included in the ESD process because its quality is also – encourage a person to imaginative and analytical thinking, speaking, cooperation, creativity – and all of this leads to a multitude of ideas and pointing out various solutions to the eventual problem. By using creative drama in education, we allow each person to express himself on a creative way and to develop critical thinking by experiencing given problems while acting in different characters. Thanks to these, the person is guided to the solution that will contain principles of sustainability (on the first place – empathy).

This paper deals with the implementation of guidelines of Education for Sustainable Development in the process of regular studies on the College Applied Studies for Preschool Teachers' Training in Novi Sad, in two subjects: Scene Art and Creative writing, by using creative drama (Eng. drama in education or educational drama). The paper will describe the results achieved by students during the School year 2016/2017 at basic studies and on specialist studies – where the ESD we implemented through the form of Table Top Puppet Theatre.

KEYWORDS: EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT (ESD) | CREATIVE DRAMA | TABLE TOP PUPPET THEATRE | PRE-SCHOOL TEACHERS | EARLY EDUCATION

Theatre and Education / Theatre in Schools / Education through Theatre

prof. JERZY BIELUNAS

ABSTRACT: Contribution briefly describes a couple of chosen projects, which author considers a valuable, successful cooperation with young people – future actors from Academy of Theatre Arts.

The written comments will consider the practical sides of the process of teaching. Author has called these comments A BRIDGE and defines different forms of searching for ties between the old and the new in theatrical education with this metaphorical term.

— In the imagination of students fascinated with postdramatic structures and new forms of actors' expression how to give new life to subjects presented in classical texts?

— How to make artistic phenomena (which many stage trainees appear to belong to the past) attractive and authentically fascinating?

— How to provoke 20-year-olds to establish dialogue and creatively confront history?

— How should theatre speak of values in the world of chaos and the internet cloud - these are a few example basic questions, to which author has been searching for an answer for many years using different forms of working with younger and younger people.

Author would like to present a couple of examples of this type of work. He will describe some ways of stage search. He will quote short statements of his students - including (selected) their very interesting reflections, which are evidence of their commitment, their will to clash with different ideas, confronting with the past, and sometimes having a creative dialogue with it.

KEYWORDS: THEATRE AND EDUCATION | THEATRE IN SCHOOLS | EDUCATION THROUGH THEATRE

Devised theatre in public art schools — a journey to understanding the drama of youth

Mgr. art. ZUZANA SPODNIÁKOVÁ, PhD.

ABSTRACT: There are just a few dramatic texts for youth. However, this also seems to be an advantage as it guides students of drama and literature department to devising their own texts/scripts. With the help of pedagogues, it creates an opportunity to make a statement about the today's world from the students' perspective – personal and authentic. By means of game and performing, creative process allows for understanding the principles of drama and theatre, presenting students with theoretical terms, history of theatre and its important figures. Interdisciplinarity awakens their interest in other forms of art and culture in general. Drawing from the author's own pedagogical experience, there will be presented topics which the young people of the 21st century chose to work with. In addition, their dramaturgical and directing concepts, creative process and final performance will be described. Are these texts for one-time use, or is it worth to keep them for other young theatre makers? Can these texts indicate development tendencies of future drama and dramaturgy in professional theatres?

KEYWORDS: DRAMA AND LITERATURE DEPARTMENT AT PUBLIC ART SCHOOL | DEVISED THEATRE | CONTEMPORARY DRAMA FOR THE YOUTH

Stanislavskij is dead — Long live Stanislavskij!

Mgr. art. TOMÁŠ MISCHURA, ArtD.

ABSTRACT: The aim of the paper is to outline pedagogical methods in contemporary Russian acting school (Veniamin Filshtinski, Larisa Gracheva) and contemporary American acting school (Sanford Meisner, William Esper). All of them base their work on the legacy of Konstantin Sergejevič Stanislavskij in their work. The paper focuses mostly on the phase of actor's preparation, which Stanislavskij called "actor's work on himself". This necessarily leads to actor's training. There are is a common feature between pedagogical methods of Russian and American acting school. The feature concerns training tasks, which are based on "repetition".

KEYWORDS: STANISLAVSKIJ | APPROPRIATION | ACTING TECHNIQUE | HABITUAL BEHAVIOUR | REPETITION

From components to machine.

Is it necessary to read the manual?

Mgr. art. SOŇA KOČANOVÁ, ArtD.

ABSTRACT: Is it required to deal with scholarly terminology or definitions of frequent terms within practical school subjects such as actor's physical training? Based on the definition of actor's part and its development, we present analysis of terms such as tension and release in the context of actor's work. As a result, other terms arise: partial tension, complete release, passivity, discoordination, that is – relaxed activity or activity in passivity. It is argued that definitions and terminology help students understand more precisely the connections, and become more aware of broader context. Thus realisation of practical tasks shall be clearer and easier.

KEYWORDS: ACTOR'S PART | TENSION AND RELEASE | TERMINOLOGY

The role of speech technique in contemporary theatre practice in Slovakia

Mgr. art. RICHARD SANITRA, ArtD.

ABSTRACT: We are living in the times when theatremakers search for the ways how to enter into an international dialogue. Due to this fact, it has become obvious that there is less emphasis put on speech technique in comparison to other means of expression in theatre, thus decreasing the quality of spoken word. Most likely, this situation is not caused by the lack of interest of artists but the lack of reflection and self-reflection in this field. The paper's aim is to analyse in part the use of desired speech technique in Slovak theatres today, to outline its future development and to formulate the principles, which should guide the reflection process in pedagogical or teatrological approach.

KEYWORDS: SPEECH TECHNIQUE | SCENIC SPEECH

